

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Факультет педагогіки та психології

Кафедра психології та соціальних наук

Проректор науково-педагогічної
роботи _____ О.А. Кузнецова

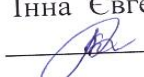
26 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОДІАГНОСТИКА ТА ВІЗУАЛЬНА ДІАГНОСТИКА

Для всіх спеціальностей

(бакалавр)

2020 – 2021 навчальний рік

Розробник: Чугуєва Інна Євгенівна, доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук (Чугуєва І.Є.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри (Савенкова І.І.)

«26» серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова
	Спеціальність 053 Психологія.	
Загальна кількість годин - 150	Освітня програма Психологія	Рік підготовки: 1-й
		Семестр 2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Ступінь бакалавр	Лекції 6
		Практичні, семінарські 20
		Лабораторні -
		Самостійна робота 124
		Вид контролю: залік

Мова викладання - українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 150 год.: 26 год. – аудиторні заняття, 124 год. – самостійна робота. (33%; 67%)

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибіркова
	Спеціальність 053 Психологія.	
Загальна кількість годин - 150	Освітня програма Психологія	Рік підготовки: 1-й
		Семестр 2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Ступінь бакалавр	Лекції 6
		Практичні, семінарські 8
		Лабораторні
		Самостійна робота 136
		Вид контролю: залік

Мова викладання - українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 150 год.: 50 год. – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота. (9%; 91%)

2. Мета, завдання та очікувані результати вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: забезпечення студентів теоретичними знаннями та практичними вміннями з основ психодіагностики та розвиток здатності застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій. Формування професійної компетентності в галузі теоретичної та практичної психодіагностики.

Завдання курсу:

- Засвоєння знань щодо інтелекту, як інтегральної властивості людини, прояву пізнавальних психічних процесів.
- Вивчення інтелектуальних можливостей засобами психодіагностики.
- Набуття вмінь та навичок використання діагностичного інструментарію: тестів, методик, вправ у практиці роботи психолога.
Ознайомлення з класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики;
- Аналіз специфіки використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик;
- Розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження;
- Виробити у студентів ряд практичних умінь та навичок; сприяти становленню професійного мислення психолога; активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

Передумови для вивчення дисципліни: знання провідних принципів, законів психології, психологічних явищ і процесів, теоретичних напрямів і практичного інструментарію сучасної психології.

Очікувані результати навчання: володіння сучасними технологіями, діагностики і організації наукового дослідження в діяльності психолога; володіння власними способами вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

Навчальна дисципліна складається з 7 кредитів. Згідно змогами ОПП студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні.

- володіти методами та технологіями проведення психологічних досліджень та інтерпретації отриманих даних;
- знати категоріальний апарат психодіагностики;
- знати методологію головних шкіл та методологічні засади на яких вони базується;
- знати історію виникнення та розвитку психодіагностики;
- уміти застосовувати головні напрямки досліджень у психодіагностиці;
- дотримуватись основних вимог до проведення експерименту, стандартизації, побудови тестових батарей.

II. Фахові.

- застосовувати на практиці психодіагностичні методи дослідження індивідуально-типологічних та статево-вікових особливостей людей;
- з'ясувати базові профілі індивіда та уміти використовувати ці дані у практичній роботі;
- на основі отриманих даних формулювати об'єктивні висновки та практичні рекомендації;
- самостійно планувати та проводити дослідження з використанням програмних моделей за створеною програмою.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Психодіагностика як галузь психологічних знань

Тема 1. Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики.

Психодіагностика як складова психологічних знань, практичних умінь, професійних навичок.

Тема 2 Методи психодіагностики.

Метод спостереження. Метод тестування. Метод опитування, бесіди. експериментальний метод.

Кредит 2. Дослідження пізнавальної сфери особистості.

Тема 3. Дослідження сприйняття, пам'яті, уваги.

Бланкові тести-завдання для вивчення пізнавальних процесів.

Тема 4. Дослідження мислення, інтелекту.

Тести інтелекту. Тест Равена «Прогресивні матриці», Тест Векслера, Тест Айзенка.

Тести-завдання для вивчення особливостей мислення.

Кредит 3. Дослідження темпераменту та емоційної сфери особистості

Тема 5. Дослідження темпераменту.

Тести Айзенка, Русалова, Белова. Візуальні маркери темпераменту.

Тема 6. Дослідження емоційної сфери особистості.

Емоції як індикатор психологічних станів особистості. Вивчення психологічних станів.

Кредит 4. Дослідження характеру особистості

Тема 7. Дослідження характеру особистості.

Психодіагностичні підходи до вивчення характеру.

Тема 8. Дослідження акцентуацій характеру.

Типологія акцентуацій характеру К.Леонгарда. Тест Леонгарда-Шмішека.

Кредит 5. Дослідження мотиваційної і вольової сфери особистості

Тема 9. Дослідження мотивації особистості.

Методи вивчення мотиваційної сфери особистості. Ієрархія потреб А. Маслоу. Тест самоактуалізації особистості А. Маслоу.

Тема 10. Дослідження вольових якостей особистості.

Методи дослідження вольової сфери. Тести-завдання з прихованим чинником дослідження.

4. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
Кредит 1. Психодіагностика як галузь психологічних знань						
	30	4	6			20
Тема 1. Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики	15	2	2			11
Тема 2 Методи психодіагностики	15	2	4			9
-Кредит 2. Дослідження пізнавальної сфери особистості..						
	30		8			22
Тема 3. Дослідження сприйняття, пам'яті, уваги.	15		4			11
Тема 4. Дослідження мислення, інтелекту	15		4			11
Кредит 3. Дослідження темпераменту та емоційної сфери особистості						
	30	4	8			18
Тема 5. Дослідження темпераменту.	15	2	4			9
Тема 6. Дослідження емоційної сфери особистості	15	2	4			9
Кредит 4. Дослідження характеру особистості						
	30	4	8			18
Тема 7. Дослідження характеру особистості	15	2	4			9
Тема 8. Дослідження акцентуацій характеру	15	2	4			9
Кредит 5. Дослідження мотиваційної і вольової сфери особистості						
	30		8			22
Тема 9. Дослідження мотивації особистості	15		4			11
Тема 10. Дослідження вольових якостей особистості	15		4			11
Усього годин	150	12	38			100

5. Структура навчальної дисципліни
Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
							Усього	у тому числі				
								л	п	лаб	інд	ср
Кредит 1. Психодіагностика як галузь психологічних знань												
							30	2	2			26
Тема 1. Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики							15	2				13
Тема 2. Методи психодіагностики							15		2			13
Кредит 2. Дослідження пізнавальної сфери особистості..												
							30		4			26
Тема 3. Дослідження сприйняття, пам'яті, уваги.							15		2			13
Тема 4. Дослідження мислення, інтелекту							15		2			13
Кредит 3. Дослідження темпераменту та емоційної сфери особистості												
							30	2				28
Тема 5. Дослідження темпераменту.							15	2				13
Тема 6. Дослідження емоційної сфери особистості							15					15
Кредит 4. Дослідження характеру особистості												
							30	2	2			26
Тема 7. Дослідження характеру особистості							15	2	2			11
Тема 8. Дослідження акцентуацій характеру							15					15
Кредит 5. Дослідження мотиваційної і вольової сфери особистості												
							30					30
Тема 9. Дослідження мотивації особистості							15					15
Тема 10. Дослідження вольових якостей особистості							15					15
Усього годин							150	6	8			132

**6.Теми лекцій
Денна форма навчання**

Назва теми	Кількість годин
Кредит 1	
Тема 1. Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики	2
Тема 2 Методи психодіагностики	2
Кредит 3	
Тема 5. Дослідження темпераменту.	2
Тема 6. Дослідження емоційної сфери особистості	2
Кредит 4	
Тема 7. Дослідження характеру особистості	2
Тема 8. Дослідження акцентуацій характеру.	2
Всього	12

**Теми лекцій
Заочна форма навчання**

Назва теми	Кількість годин
Кредит 1	
Тема 1. Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики	2
Кредит 3	
Тема 5. Дослідження темпераменту.	2
Кредит 4	
Тема 7. Дослідження характеру особистості	2
Всього	6

**7.Теми практичних занять
Денна форма навчання**

Назва теми	Кількість годин
Кредит 1	
Тема 1. Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики	2
Тема 2 Методи психодіагностики	4
Кредит 2	
Тема 3. Дослідження сприйняття, пам'яті, уваги	4
Тема 4. Дослідження мислення, інтелекту	4
Кредит 3	
Тема 5. Дослідження темпераменту.	4
Тема 6. Дослідження емоційної сфери особистості	4
Кредит 4	
Тема 7. Дослідження характеру особистості	4
Тема 8. Дослідження акцентуацій характеру.	4
Кредит 5	
Тема 9. Дослідження мотивації особистості.	4
Тема 10. Дослідження вольових якостей особистості.	4
Всього	38

Теми практичних занять

Заочна форма навчання

Назва теми	Кількість годин
Кредит 1	
Тема 2 Методи психодіагностики	2
Кредит 2	
Тема 3. Дослідження сприйняття, пам'яті, уваги	2
Тема 4. Дослідження мислення, інтелекту	2
Кредит 4	
Тема 7. Дослідження характеру особистості	2
Всього:	8

8. Самостійна робота Денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин
Кредит 1	
Тема 1. Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики	13
Тема 2 Методи психодіагностики	9
Кредит 2	
Тема 3. Дослідження сприйняття, пам'яті, уваги	11
Тема 4. Дослідження мислення, інтелекту	11
Кредит 3	
Тема 5. Дослідження темпераменту.	9
Тема 6. Дослідження емоційної сфери особистості	9
Кредит 4	
Тема 7. Дослідження характеру особистості	9
Тема 8. Дослідження акцентуацій характеру.	9
Кредит 5	
Тема 9. Дослідження мотивації особистості.	9
Тема 10. Дослідження вольових якостей особистості.	9
Кредит 6	
Всього:	100

10. Самостійна робота ЗФН

Назва теми	Кількість годин
Кредит 1	
Тема 1. Вступ до психодіагностики. Основні поняття психодіагностики	15
Тема 2 Методи психодіагностики	15
Кредит 2	
Тема 3. Дослідження сприйняття, пам'яті, уваги	13
Тема 4. Дослідження мислення, інтелекту	13
Кредит 3	
Тема 5. Дослідження темпераменту.	13
Тема 6. Дослідження емоційної сфери особистості	13
Кредит 4	
Тема 7. Дослідження характеру особистості	13
Тема 8. Дослідження акцентуацій характеру.	13
Кредит 5	
Тема 9. Дослідження мотивації особистості.	13

Тема 10. Дослідження вольових якостей особистості.	13
Всього:	136

11. Методи навчання

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна робота;
- інтерактивні методи навчання (психологічні задачі, дискусія).

12. Методи контролю

- поточний контроль;
- підсумковий контроль;
- КР;
- екзамен.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Рейтинг студента з дисципліни визначається за 100-бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи і рейтингу з підсумкової атестації (іспиту) – 40 балів. Кожний кредит оцінюється на у 100 балів на основі: усних опитувань, виконання завдань під час практичних занять, перевірки виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання, виконання контрольних робіт, оцінки за види додаткової роботи (до 20 балів). Максимальна кількість балів становить 500 балів і 200 балів (відповідно по семестрах). Отримані бали діляться на кількість кредитів і помножуються на коефіцієнт 0,6. Загальна оцінка з дисципліни визначається за кількістю набраних балів у відповідності до наведеної таблиці:

Поточне тестування										Накопичувальні бали/Сума
К1		К2		К3		К4		К5		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	500/100
50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	
100		100		100		100		100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54	2 (незадовільно)	Не зараховано
FX	35-49		

Критерії оцінювання екзаменів (диференційованих заліків)

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється студенту, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; виявив творчу самостійність, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки; на семінарських, лабораторних, практичних заняттях показав достатній рівень розвитку умінь і навичок точного застосування знань.

Оцінка «добре» (65-89 балів) виставляється за тих же умов. Відмінність у знаннях студента полягає в дещо обмеженому й звуженому прояві тих же якостей, які слугують критерієм відмінної оцінки – творча самостійність, знання літератури тощо, «добре» (80-

89 балів) - немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим студентом під час бесіди.

Оцінка **«задовільно»** (55-64 балів) виставляється за повне знання програми та за виконання завдань. У цьому випадку студент може й не виявити самостійності суджень. Відчувається, що навчальний матеріал він загалом знає. Має певне уявлення про вимоги практики, може знайти приклади або умови застосування знань на практиці, **«задовільно»** (50-54 балів) - знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними вміннями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.

Оцінка **«незадовільно»** (35-49 балів) виставляється, якщо студент не має повних знань. Завдання не виконані або виконані невірно. Уміннями й навичками студент не володіє. У навчальній літературі не орієнтується.

14. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс.

15. Рекомендована література

Базова

1. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина.- СПб.: Питер, 2001 – 688с.
2. Ануфриев А.Ф. Психологический диагноз / А.Ф. Ануфриев .- М.: «Ось - 89», 2006. - 192с.
3. Атемасова О.А. Практична психологія у початковій школі / Упоряд. О.А. Атемасова . – Х.: Вид-во «Ранок», 2010- 160с.
4. Бодалев А.А. Общая психодиагностика / А.А. Бодалев. - СПб.: Речь , 2002. - 440с.
5. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика : Учебник для вузов / Л.Ф. Бурлачук.- СПб.: Питер ,2005. - 351с.
6. Галян І.М. Психодіагностика. Навч. посібник / І.М. Галян. – К.: Академвидав, 2009. – 464с.
7. Гласс Дж. Статистические методы в педагогике и психологии / Дж.Гласс. – М.: Прогресс, 1976. - 495с .
8. Детская практическая психология: учебник / Под ред. Т.Д. Марцинковской. – М.: Гардарики, 2005. – 255с.
9. Детский практический психолог: Учеб. Пособие / Под.ред. О.А. Шаграевой. – М.: Академия, 2001. – 256с.
10. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики. Навч. посібник / В.Ф. Моргун. - К.: Видавничий дім «Слово», 2009. - 464с.
11. Наследов А.Д. SPSS: Компьютерный анализ данных в психологии и социальных науках / А.Д. Наследов.- Спб.: Питер, 2007. – 416с.
12. Образцов П.И. Методы и методология психолого- педагогического исследования / П.И. Образцов. – СПб.: Питер, 2004. – 268с.
13. Романова Е.С. Психодиагностика: Учебное пособие / Е.С. Романова. - СПб.: Питер, 2006. - 400с.
14. Савельева Н. Настольная книга педагога-психолога детского образовательного учреждения / Н.Савельева. – Р.н/Д.: Фенікс, 2005. – 576с.
15. Семаго Н.Я. Теория и практика оценки психического развития ребенка / Н.Я. Семаго, М.М. Семаго. – СПб.: Речь, 2005. – 384с.
16. Скребец В.А. Психологическая психодиагностика: Учебное пособие / В.А. Скребец. – К.: МАУП, 1999. - 120с.
17. Тейлор К. Психологические тесты и упражнения для детей / Пер. С англ./ К. Тейлор. – СПб.: Речь, 2005. – 224с.
18. Терлецька Л.Г Шкільна психодіагностика / Л.Г Терлецька. – К.: Редакції загально педагогічних газет, 2003. - 120с.
19. Шипицина Л.М. Комплексное сопровождение детей дошкольного возраста / Под. ред. Л.М. Шипициной. – СПб.: Речь, 2003. – 240с.

Допоміжна

1. Акімова М.К. Діагностика умственного развития детей / М.К. Акімова. - СПб.: Питер, 2006. – 240с.
2. Атемасова О.А. Агресивна дитина: Як їй допомогти? / Упоряд. О.А. Атемасова. - Х.: Ранок, 2010. - 176с.
3. Атемасова О.А. Проблеми розвитку та корекція емоційної сфери дітей дошкільного віку / Упоряд. О.А.Атемасова. - Х.: Ранок, 2010. - 176с.
4. Готовність дитини до навчання / Упоряд.: С.Максименко, К.Максименко, О.Главник. - К.: Мікрос – СВС, 2003. - 112с.
5. Зинкевич-Евстигнеева Т. Психодіагностика через рисунок в сказкотерапії. Серія: Практикум по психодіагностике / Т. Зинкевич-Евстигнеева. – СПб.: Речь, 2006. - 144с.
6. Емоційний розвиток дитини. / Упоряд. С.Максименко, К. Максименко, О. Главник — К.: Мікрос-СВС, 2003. – 112с.
7. Калягин В.А. Как организовать психологическое сопровождение в образовательных учреждениях / В.А. Калягин. – М.: Каро, 2005. – 240с.
8. Карпенко Н.В. Діагностика психічного розвитку дитини в роботі педагога (вчителя, вихователя): навч. посіб. / Н.В. Карпенко. – К.: Каравела, 2008.-192 с.
9. Практична психологія. Старший дошкільний вік / Упоряд. О.А. Атемасова. – Х.: Ранок, 2012. – 176с.
10. Терлецька Л.Г. Психологія дитинства: практикум. Навчальний посібник / Л.Г. Терлецька. - К.: Главник, 2006. - 144с.

16. Інформаційні ресурси:

- Електронні книги з психології – <http://readbookz.com/>
- <http://www.edu.yar.ru/russuan/psih> – каталог психодіагностичних методик та професійної літератури.
- Методика діагностики відхилень у розвитку молодших школярів – http://www.nachalka.com.ua/load/shkola/pedrada/metodika_diaqnostiki_vidyilenv/5-1-0-2496.
- Аналіз методів дослідження вікової психології - http://master-vpu25.ucoz.ua/news/analiz_metodiv_doslidzhennja_vikovoji_psihologiji/2013-03-24-266.